

Kecskemét-Hetényegyházi Református Egyházközség

Pásztori üzenet [Ámósz 7-9]

A Szentháromság Isten nem egy haragvó Isten. Megbocsátó, irgalmas, szeretetteljes Úr. Mindazonáltal igazságos is. Amikor Ámósz azt kérte Istentől, hogy hagyja abba a pusztítást, az Úr hallgatott rá. Jóllehet az ítéletek bekövetkeztek néhány évtized múltán, de a hazatérés, sőt a távoli jövőre tett ígéret sem maradt el: „Azon a napon fölállítom Dávid összedőlt hajlékát...” (11) Ő ugyanis szavatartó Úr. Bízhatunk ígéreteiben.

Aktuális:

- Egyházközségünk Missziói Munkaterve nyomtatott (füzetes formában) az imaházban ingyenesen átvehető.
- A bibliaórát házaknál tartjuk. Ha valaki szívesen lenne házigazdája egy-egy találkozásnak, az imaházban iratkozhat fel.
- Családlátogatás elérhető gyülekezetünkben!

Ámósz könyvének második fele inkább gyűjtemény, mint könyv. Minden bekezdés másról szól. Olvassuk látomásait, konfliktusait, további ítéleteit és a távoli jövőre tett ígéreteket. Egészen más összetételűek ezek a fejezetek, mint a korábbiak. Ebből is valószínűsíthető, hogy itt már egy utólagos gyűjtést találunk, netán egy-egy részletet, párhuzamos forrásanyagot utólag toldottak a könyvhöz.

Mindez azonban nem jelenti, hogy ezek az igék nem volnának eredetiek, vagy hogy ne kellene ugyanúgy Isten igéjének tekintenünk. De ne keressünk olyan összefüggéseket itt, mint a könyv első hat fejezetében. Inkább külön-külön érdemes vizsgálni a szakaszokat, mint naponta adatott lelki táplálékot.

Az ige aktualitása

A 7,1-6-ban két látomás szerepel, két természeti katasztrófa: sáskajárás és aszály. És mindkettő úgy zárul le, hogy Ámósz imádkozik Istenhez, hogy hagyja abba, és Isten enged a kérésnek.

A mostani idők eseményeihez igen aktuális üzenetet rejt ez a szakasz: egyfelől, hogy Isten továbbra is Úr, és ő képes bármit megtenni, akár sáskajárást és aszályt is, de van hatalma vissza is vonni mindezeket.

Másfelől a próféta szerepe üzenhet a számunkra. A mi korunkban, a XXI. században vajon vannak-e Ámóshoz hasonló próféták, akik tudják, mit tervez az Úr, mert beavatja őket tervébe? Látunk természeti katasztrófákat, földrengést, áradást. De vajon milyen szörnyűségeket akadályozott meg sok ember imádsága, közbenjárása ezért a világért? Sokszor az emberek Istent hibáztatják a bekövetkezett szörnyűségekért, de azt a kérdést gyakran elfelejtik feltenni, hogy mi az, ami Isten irgalmából nem történt meg. Ámósz üzenete alázatra int minket. Akár betegségben, akár nehézségben élünk, vagy baleset történik velünk, akár minden rendben van, vajon meg tudjuk-e köszönni az Úrnak azokat a bajokat, melyeket gondviselő keze akadályozott meg? Tudunk-e mi is úgy közbenjárni, ahogy Ámósz tette. Mert a világunknak egyre kevesebb prófétája van, és egyre nagyobb a szükség közbenjáró imádságokra!

Kérdezz, hogy érts!

A 8,5-ben olvasható, hogy Ámósz kortársai alig várják az ünnepek, a szombatnap végét, hogy visszatérhessenek hétköznapi tevékenységeikhez. Vajon mi mennyire érezzük otthonosnak a vasárnapi igére figyelést? Egyáltalán különbözik a vasárnapunk a hét többi napjától? Ha igen, akkor inkább pihenőnapként tekintünk rá, vagy annak látjuk, amire Isten adta? A délelőtti istentisztelet után is igéjével foglalkozunk? A vasárnap a számunkra valóban Úrnak szentelt nap?

Február 6.

7. fejezet

1-6. vers (részlet) „És amikor a föld összes növényét meg akarták enni, ezt mondtam: Ó, Uram, Uram! Bocsáss meg! Mi lesz így Jákóbbal, hiszen oly kicsiny? Megbánta ezt az Úr: Nem történik meg! – mondta az Úr.”

A sáskajárás az ószövetségi időkben jelentős veszélyforrás volt. Különösképpen akkor, ha a kékék már kizöldültek és érni kezdtek. Izraelben ugyanis meg kellett dolgozni azért, hogy aratni lehessen. Ha nem öntöztek, ha nem figyeltek nagyon a vetésre és ha az adott évben nem volt elegendő csapadék, könnyen elpusztulhatott a termés. És ha minden rendben is zajlott, ha már majdnem beért a vetés, akkor jöttek a sáskák előjel nélkül és megakadályozhatatlanul, és mindent letaroltak.

Nem véletlen, hogy a próféták könyveiben több helyen is olvasunk erről. Jóel a legismertebb ezek közül, ugyanis a jóeli sáskajárás különösen pusztító volt. Olyannyira, hogy az Úr napját, az ítélet napját látták hasonlónak ahhoz, ami akkor bekövetkezett.

Itt azonban épp ellenkezőjét látjuk. Valószínűleg miután Ámósz prófétált, a környező népektől Izraelbe is eljutott a sáskajárás híre és akkor ébredtek rá, hogy ők kimaradtak belőle. Ahogy Ámósz előre megmondta: „Megbánta ezt az Úr, nem történik meg.”

Hasonló veszélyt jelentett az aszály, mely a félsivatagos területeken hatalmas pusztítást tudott végezni. És ha a sáskajárás és az aszály egymást követő években történt, a nép jelentős részét fenyegette az éhhalál. Egész népek tűntek el ilyen természeti csapások következtében. Ámósz ezért említi e kettőt egymás után, hogy az ő kérésére Isten megkegyelmezett a népnek.

7-9. vers (részletek) „Ezt kérdezte tőlem az Úr: Mit látsz, Ámósz? Így feleltem: függőönt. Akkor ezt mondta az Úr: Függőönnel vizsgálom meg népemét, Izráelt, többé nem bocsátok meg neki.”

A bűnnek általában kétféle következménye van: rövid és hosszútávú. Rövid távon az emberre hatással vannak elkövetett vétkei, olyan értelemben, hogy házasságtörés után a család szétesik, felelőtlenség nyomán baleset történik. Nyilvánvalóan más hatása van annak, ha valaki részegen karambolozik, és ha valaki sok év alkoholizmusa során megváltozik: arca eltorzul, szervezete legyengül; vérkeringése, szervei súlyosan károsodnak.

A bűn hosszútávú következményei inkább ez utóbbihoz hasonlóak. Ámósz látomásában arról ír, hogy Isten egy függőönnel a kezében vizsgálta meg Izráelt. Ezt az eszközt használták, hogy a gravitáció segítségével épületek falainak dőlését vizsgálják. Olyan falhibákat kerestek fele, melyek szabad szemmel nehezen voltak észrevehetőek. Egy lesúlyozott madzaggal láthatóvá vált a deformáció. Ezeket a meggyengült, behorpadt falakat részben vagy egészben lebontották, hogy újat építsenek a helyére.

Ámósz látomása arról a deformációról szól, melyen Izrael népe átment. A bűn, ahogy sokasodik, egyre több bajt okoz. Ahogy a fal, ha elvetemedik, még nem dől le ugyan, de veszélyt jelent. Különösen támadás esetén, amikor a fal nagy igénybevételeknek van kitéve. Így Izrael népe is a békében, jólétben még szilárdnak tűnt, de a veszély idején kiderült, mennyire nem tartós ez az állapot.

Isten ekkor vett függőönt a kezébe, hogy a fal elromlott részeit lebonthassa. Izrael népe, ahogy fogságba ment, sokan közülük elvesztek a harcban, a hosszú utazásban. Őket látta Ámósz a fal gyenge pontjainak, melyeket Isten lebont, hogy újat tegyen a helyükre.

10-17. vers „Ezt az üzenetet küldte Amacjá, Bétel papja Jeroboámnak, Izrael királyának: Összeesküvést szít ellened Ámósz Izrael népe körében. Nem tűrheti el az ország az ő beszédeit! Mert így beszél Ámósz: Fegyvertől hal meg Jeroboám, Izraelnek pedig fogságba kell mennie földjéről. Ámósznak viszont ezt mondta Amacjá: Te látnok! Menj el innen, menekülj Júdába, ott keresd a kenyeredet, és ott prófétálj! Bételben nem prófétálhatsz többé, mert királyi szentély ez itt, és az ország temploma! Ámósz így válaszolt Amacjának: Nem vagyok próféta, sem prófétatanítvány. Pásztor vagyok én, és fügét termeszték. De elhívott engem az Úr a nyáj mellől, és ezt mondta nekem az Úr: Eredj, és prófétálj népemnek, Izraelnek! Most azért halld meg az Úr ígését! Te ezt mondtad: Nem prófétálhatsz Izrael ellen, nem prédikálhatsz Izsák házáról! Ezért így szól az Úr: Feleséged parázna nő lesz a városban, fiaid és leányaid fegyver által esnek el, földedet fölosztják mérőzsinórral, te magad tisztátalan földön halsz meg, Izrael pedig fogságba megy földjéről!”

Ámósz korában bevett volt, hogy a próféták pénzért prófétáltak, megélhetésük ebből származott. Amacjá, Bétel papja ezért mondta azt Ámósznak, hogy menjen el Bételtől, mert neki volt ráhatása a népre. Ha ő megfittotta, senki sem mert Ámósztól prófeciát kérni.

Csak hogy Ámósz nem megélhetésért prófétált, hanem kényszerből. Isten küldte őt, és nem származott jövedelme prófétálásából. Ő ugyanis állattartásból és fügetermesztésből élt. Különös, ahogy a fizetett pap el sem tudja képzelni, hogy valaki fizetés nélkül, ingyen is hirdesse az Isten szavát.

Ámósz prófétai ítélete Amacjának nem személyes bosszút jelent. Nem viszontválaszként hangzik, hanem Isten igéjeként: „Ezért így szól az Úr...”. Mert a prófétának nem szükséges magát védenie. Van aki őt oltalmazza, maga az elküldő Isten, akinek a küldöttségében jár el. És ez az Úr óvja az övéi igazát.

Február 7.

8. fejezet

1-8. vers (részlet) „Halljátok meg ezt ti, akik a szegények vesztét kívánjátok, és ki akarjátok pusztítani az ország nincstelenjeit! Mert így beszéltek: Mikor múlik el az újhoid, hogy gabonát árulhassunk, és a szombat, hogy gabonával kereskedjünk, kisebb vékával, nagyobb súlyokkal és hamis mérleggel csalva, hogy megvehessük a nincsteleneket pénzen, a szegényeket egy pár saruért, és eladhassuk a hulladék gabonát? Megesküdött az Úr Jákób büszkeségére: Sosem felejttem el, hogy miket műveltek!”

Izrael népére jellemző volt, hogy idővel megszokássá lett a kultusz, az ünnepek. Úgy tekintettek rá, mint kötelező, „letudandó” eseményekre. Átmenet ez a hitvalló ünnep és az ünnepek elhagyása között. Már a lényeg nincs meg, de még a keretek fenntartatnak.

Eközben a haszonlesők azt várták, hogy végre újra kereskedhessenek, ami számukra egyet jelentett a csalással szerzett vagyonnal. Különös, hogy még azért részt vesznek az ünnepen, adnak a látszatra.

Mégis úgy tűnik, hogy a látszat sokkal inkább bosszantó lehet, mintha őszintén bevallanák, hogy már nem foglalkoztatják őket Isten dolgai. Az assír fogság ilyen értelemben előrelépést jelentett, mert ott legalább már „legálisan” szolgálhatott idegen isteneket Izrael és ott már egész évben élhettek kedvteléseiknek. Nem kellett tovább megjátszaniuk magukat.

9-14. vers (részlet) „Azon a napon – így szól az én Uram, az Úr – naplementét idézek elő délben, és sötétségbe borítom a földet fényes nappal. Ünnepeiteket gyászra változtatom, és dalaitokat siratóénekekre. Minden derékre gyászruhát vetetek, minden fejet kopasszá teszek; olyan gyászba borítom őket, amelyet az egyszülöttért tartanak. Ilyen keserves nap lesz a végük. Jön majd olyan idő – így szól az én Uram, az Úr –, amikor éhínséget bocsátok a földre. Nem kenyérre fognak éhezni, és nem vízre fognak szomjazni, hanem az Úr igéjének hallgatására. Támolyognak majd tengertől tengerig és északtól keletig. Bolyonganak, és keresik az Úr igéjét, de nem találják.”

Itt ugyanazt az „Úr napja” képzetkört találjuk, mint az 5. fejezetben. Azonban itt már az Úr napja, az ítélet Izrael konkrét bűneire adott válasz. A nép eltávolodott Istenéltől, megunta ünnepeit, nem érdekli már a törvény és Isten dolgai.

Csakhogy Isten az ég és föld Ura, az ő ünnepei igazak és törvénye az igazságot hirdeti, Isten dolgai pedig minden emberi értelmet meghaladnak. Aki ezt a kincset hagyja hátra, az az egyetlen igazi értéket tagadja meg. Nincs ennél nagyobb bűn, amit az ember elkövethet.

Izráel elherdálta Isten ajándékait, aki ezért válaszul az ítélet napját ígérte számukra. „Ünnepeiteket gyászra változtatom, és dalaitokat siratóénekekre.” Ami eddig untatta őket, a fogságban már nagyon hiányzott. Ott szívesen hallgatták volna a prófétákat, akiket korábban elhallgattattak, és az ígéiket a megaláztatásban és a fogság keserűségében. De nem élték át a hazatérés örömeit. Ezt a nemzedéket Asszíriában temették el.

Február 8.

9,1-10

1-6. vers (részlet) „Láttam az Urat az oltárnál állni. Ezt mondta: Üss az oszlopfőre, hogy belerendüljenek a küszöbök, hadd hulljanak a kövek mindnyájuk fejére!”

Ámósz a bételi oltárról ír. Valószínűleg egy angyalhoz szól itt az Úr, hogy üssön az oszlopfőre (támpillér). Jelképes kiábrázolása ez a bételi kultikus központ ítéletének. Nem csak a házak, nem csak a papok vesznek el, hanem a nép is, akik oda jártak. A kevert kultusz, a megszokássá vált áldozatok bűne odáig vezettek, hogy a népet teljesen rossz irányba sodorták. Így nem lett senki, aki közülük megmenekülhetett volna. Olyan sokáig tartottak a rossz irányba, hogy az egész menthetetlenné vált.

Pedig Bétel volt a helyszíne Jákób álmának, és akkor még azt mondta róla, hogy „Milyen félelmetes ez a hely! Nem más ez, mint Isten háza és a menny kapuja.” (2Móz 28,17) Mégis, az ő emlékezetére épült kultushely a 8. századra a bűn központjává lett. Ez bizonyítja, hogy nem a helytől, sem az emlékektől, hanem a megélt, valós Isten-kapcsolattól függ a jövő.

7-10. vers (részlet) „Nem olyanok vagytok-e a szememben, Izráel fiai, mint az etiópok? – így szól az Úr. Én hoztam föl Izráelt Egyiptomból, a filiszteusokat meg Káftórból és az arámokat Kírból!”

A nép továbbra is úgy hivatkozott magára, hogy ők a kiválasztottak, nekik nem eshet bajuk, Isten óvja őket, ahogy megígérte. Erre érkezett Ámószon keresztül az Úr figyelmeztetése: ha nem az igaz úton jártok, semmivel sem vagytok különbek az etiópoknál, a filiszteusoknál, vagy bármely más népnél. Ha a szövetség törvényeit nem tartják be, akkor az ígéretek sem érvényesek. Elvégre minden szövetségnél megtalálható a figyelmeztetés: „De ha nem hallgattok rám [...] ellenetek fordulok...” (3Móz 26,14-17)

Február 9.

9,11-15

„Azon a napon fölállítom Dávid összedőlt hajlékát, kijavítom réseit, helyreállítom romjait, fölépítem, és olyan lesz, mint hajdan. Birtokba veszik Edóm maradékát és mindazokat a népeket, amelyeket majd rólam neveznek el – így szól az Úr, aki ezt véghezviszi. Eljön majd az idő – így szól az Úr –, amikor nyomon követi a szántó az aratót, a szőlőtáposó a magvetőt; must csorog majd a hegyekről, folyik mindenütt a halmokról. Jóra fordítom majd népemnek, Izráelnek a sorsát. Az elpusztult városokat fölépítik, és azokban fognak lakni. Szőlőket ültetnek, és isszák azok borát, kerteket művelnek, és eszik azok gyümölcsét. Elültetem őket földjükbe, és többé nem tépik ki őket a földjükből, amelyet nekik adtam – ezt mondja az Úr, a te Istened.”

Istennél nincs ítélet az irgalom ígérete nélkül. De fordítva is igaz: Istennél nincs ígéret, ítélet fenyegetése nélkül. Nem mintha ő könyörtelen Isten volna. Mindig az ember hasznát nézi, és az ember haszna az, ha engedelmeskedik Istennek.

Ámós a távoli jövőről prófétált. Nem tudjuk, hogy kinek mondta el ezeket a szavakat. Talán Isten a prófétának mondta ezt a biztatást, hogy ne csüggedjen el eredménytelen prófétai életútja miatt. Erre utal ugyanis a záró mondat: „ezt mondja az Úr, a te Istened.”

Mindazonáltal a prófécia beteljesült. A nép végül hazatért a fogságból. Igaz, már nem ugyanúgy, ahogy elmentek. Már a sokadik nemzedék volt, aki hazatérhetett, más körülmények közé érkezve: lerombolt épületek, terméketlen területek, omladozó várfalak. Samáriába idegenek költöztek; Jeruzsálemet ellenségek vették körül mindenfelől. De Isten ígéretei mégis beteljesedtek, és néhány évtized múltán békében élhettek, Istenükkel közösségben.

Az olvasóknak

Aki még nincs rajta a levelezőlistán, de szeretné hétről-hétre megkapni a *Pásztori üzenetet*, az feliratkozhat a tamaskadar2@gmail.com címre küldött levéllel. A levélben elegendő annyit írni, hogy „feliratkozás”. Kérem a testvéreket, segítsenek az üzenetek terjesztésében, hogy minél többekhez eljuthasson Isten élő szava!

A következőkben Abdiás és Náhúm igéit olvassuk közösen.

Kádár Tamás György

lp.